

УДК 821.581.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-3-37>**Олена ТРУНОВА,***orcid.org/0009-0006-6928-8534**асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії**Навчально-наукового інституту філології**Київського національного університету імені Тараса Шевченка**(Київ, Україна) elinna@ukr.net***ЖІНОЧА ІДЕНТИЧНІСТЬ У ПОЕЗІЇ ЮЙ СЮХУА:
АНАЛІЗ ОБРАЗІВ І ПОЕТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ**

У статті проаналізовані образи та поетичні стратегії, які характеризують жіночу ідентичність у художній творчості сучасної китайської поетеси Юй Сюхуа. Насьогодні в китайській літературі значно зростає інтерес до жіночого письма. У цьому контексті творчість Юй Сюхуа постає як важливий феномен сучасної китайської поезії, що поєднує індивідуальний життєвий досвід із ширшими культурними та соціальними процесами. У статті розглядається, яким чином жіноча ідентичність у її поезії формується через образи тілесності, любові, шлюбу, самотності та повсякденного життя, а також через конфлікт між особистісним досвідом ліричної героїні й соціальними нормами патріархального суспільства. Жіноча ідентичність у поезії авторки постає не як статична категорія, а як динамічний процес самопізнання, що формується в умовах соціального тиску, тілесних обмежень і внутрішніх переживань. Художні образи, які вона використовує у віршах про жіночу долю, поєднують у собі традиційні уявлення про жінок у китайському суспільстві та інноваційні форми літературного осмислення жіночності. У роботі висвітлені образи таких відомих віршів авторки як «Стосунки» («婚姻»), «Без назви» («无题»), «Ліризм і сліпота» («抒情·盲目») і «Чжан Чунлань» («张春兰»). Особливу увагу приділено традиційним архетипам, а саме образам дружини, матері, коханої жінки. Виявлено, що Юй Сюхуа трансформує вищенаведені образи крізь призму особистісної травми, фізичної вади та тілесної вразливості. Проаналізовані образи символізують внутрішню свободу поетеси та демонструють її індивідуальність, яка протистойть соціальним і культурним нормам. Особливу увагу приділено поетичним стратегіям авторки, зокрема прямому висловлюванню, навмисній спрощеності мовлення, емоційній оголеності та руйнуванню традиційних уявлень про жіночу поезію, як стриману й декоративну. У статті охарактеризовано, що поетичні стратегії Юй Сюхуа розкривають нову модель жіночої суб'єктивності в сучасній літературі Китаю. Результати дослідження сприяють глибшому розумінню трансформацій жіночих образів у формуванні ідентичності авторки та загалом жіночої ідентичності.

Ключові слова: жіноча ідентичність, жіноче письмо, поетичні стратегії, жіночі образи, Юй Сюхуа.

Olena TRUNOVA,*orcid.org/0009-0006-6928-8534**Assistant at the Department of Languages and Literatures of the Far East and Southeast Asia**Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv**(Kyiv, Ukraine) elinna@ukr.net***FEMALE IDENTITY IN THE POETRY OF YU XIUHUA:
ANALYSIS OF IMAGES AND POETIC STRATEGIES**

The article analyzes the images and poetic strategies that characterize female identity in the artistic works of contemporary Chinese poet Yu Xiuhua. Today there is a growing interest in women's writing in Chinese literature. In this context Yu Xiuhua's works emerge as an important phenomenon in contemporary Chinese poetry, combining individual life experience with broader cultural and social processes. The article examines how female identity in her poetry is formed through images of physicality, love, marriage, loneliness and everyday life, as well as through the conflict between the personal experience of the lyrical heroine and the social norms of patriarchal society. Female identity in the author's poetry appears not as a static category, but as a dynamic process of self-discovery, shaped by social pressure, physical limitations and inner experiences. The artistic images she uses in her poems about women's destinies, combine traditional ideas about women in Chinese society with innovative forms of literary interpretation of femininity. The work highlights images from such well-known poems by the author as "Relationships" ("婚姻"), "Untitled" ("无题"), "Lyricism and Blindness" ("抒情·盲目") and "Zhang Chunlan" ("张春兰"). Particular attention is paid to traditional archetypes, namely the images of the wife, mother and beloved woman. It has been found that Yu Xiuhua transforms the above images through the prism of personal trauma, physical disability and bodily vulnerability. The analyzed images symbolized the poet's inner freedom and demonstrate her individuality, which opposes social and cultural norms. Particular attention is paid to the author's poetic strategies, in particular direct expression, deliberate simplicity of speech, emotional nakedness and the destruction of traditional ideas about women's poetry as restrained and decorative. The article characterizes Yu Xiuhua's poetic strategies as revealing a new model of female subjectivity in contemporary Chinese literature. The results of the study contribute to a deeper understanding of the transformations of female images in the formation of the author's identity and female identity in general.

Key words: female identity, female writing, poetic strategies, female images, Yu Xiuhua.

Постановка проблеми. У сучасному літературознавстві зростає інтерес до питання жіночої ідентичності. Водночас саме у дослідженнях китайської поезії питання художнього осмислення жіночої суб'єктності залишається недостатньо систематизованим. Поезія Юй Сюхуа доволі відома у Китаї, але переважно розглядається крізь призму автобіографічного письма та фізичної вразливості. Проблема полягає у відсутності комплексних досліджень, які включають у себе аналіз художніх образів і поетичних стратегій, за допомогою яких у поезії авторки проявляється жіноча суб'єктність. Це зумовлює необхідність розглядати її поезію не тільки з точки зору автобіографічного контексту, а аналізувати її як цілісне художнє явище, що відображає широкі культурні та гендерні процеси.

Аналіз досліджень. В українському літературознавстві творчість Юй Сюхуа є недослідженою. У Китаї її творчість викликає значний інтерес для досліджень серед редакторів і вчених, таких як Сю Фаньцзін 徐嬋婧, Лю Чжень 刘正, Їнь Сіньлу 演新露, Тан Цінчуань 唐晴川, Шень Жуй 沈睿, Лю Нянь 刘年 тощо. Інтерпретацію жіночого аспекту у творах Юй Сюхуа вивчали Чжао Ютін 赵玉婷, Хуа Цзінчао 华景超. Перекладами її поезій англійською мовою займалися Їнь Сіньлу, Фіона Чжелорейн, Ши Сяоцінь 使小琴. Брак україномовних досліджень про її творчість загалом і про жіночу ідентичність зокрема засвідчує потребу в комплексному літературознавчому підході до поезії Юй Сюхуа, що дозволить глибше осмислити особливості репрезентації жіночої ідентичності в сучасній китайській поезії.

Мета статті – проаналізувати особливості репрезентації жіночої ідентичності в поезії Юй Сюхуа шляхом виявлення ключових образів і поетичних стратегій, за допомогою яких конструюється жіночий голос, особистий досвід та переосмислюються традиційні уявлення про жінку в китайському суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Юй Сюхуа – відома сучасна китайська поетеса, яка народилася в 1976 році в селі Хендянь провінції Хубей. Вона почала писати вірші у 2009 році, а її вірш «Я перетну пів Китаю, щоб засинати з тобою» («穿过大半个中国去睡你») дуже швидко приніс їй популярність. З 2015 року вона опублікувала п'ять книг, а саме три збірки поезії: «Місячне сяйво падає на мою ліву руку» («月光落在左手上»), «Хиткий світ» («摇摇晃晃的人间») та «Ми кохали та забували» («我们爱过又忘记»); одна збірка есе «Невимущена радість» («无端欢喜») та один роман «І все ж у цьому світі» («且在人间»).

Поетеса народилася з інвалідністю в маленькому селі в сім'ї фермерів, пройшла нещасливий шлюб і відчула соціальну дискримінацію та самотність. Цей досвід вона вкладає у вірші та пише про своє справжнє життя (Liu, 2023: 26).

Коли Юй Сюхуа було 19 років, батьки видали її заміж за чоловіка, старшого за неї на 12 років. Через фізичні вади вона не мала права вибору. В її віршах часто згадується слово «кохання» та демонструються різні емоції цього почуття, а саме скромне прагнення кохання, гіркота та меланхолія через його відсутність тощо. Свій невдалий шлюб Юй Сюхуа пов'язувала зі своєю фізичною інвалідністю, репрезентуючи це у своєму вірші «Стосунки» («婚姻»), який входить до її збірки «Місячне сяйво падає на мою ліву руку» («月光落在左手上») (Yu, 2015):

我为什么会有一个柿子, 我为什么会有一个柿子 多少年, 一个人在沼泽里 拔河 向北的窗玻璃破了, 一个人 把北风捂在心头 “在这人世间你有什么, 你 说话不清楚, 走路不稳 你这个狗屁不是的女人凭 什么 凭什么不在我面前低声下气” 妈妈, 你从来没有告诉我, 为什么我有一个柿子 小时候吃了柿子, 过敏, 差 点死去 我多么喜欢孤独。喜欢黄昏 的时候一个人在河边 洗去身上的伤痕 这辈子做不到的事情, 我要 写在墓志铭上 —让我离开, 给我自由	Чому мені дісталася ця хурма, чому мені? Багато років одна людина тягне канат в болоті Віконна північна шибка розбита, одна людина відчуває північний вітер у серці «Що в тебе є в цьому світі, ти не можеш чітко говорити, рівно ходити О, жінко, яке ти маєш на це право Чому ти не покірна мені» Мамо, ти ніколи не казала мені, чому мені дісталася ця хурма В дитинстві від алергії на хурму ледь не померла Я так люблю самотність. Люблю бути на березі річки в сутінках Змивати тілесні рани Що мені не під силу в цьому житті, я напишу у своїй епітафії Дозвольте мені розійтися, дайте мені свободу

У стосунках вона завжди ставила себе нижче за чоловіка та терпіла нещасливий шлюб, щоб не втратити гідність серед оточуючих, бо в маленьких селах такі шлюби були реаліями. У вірші поетеса використовує прийом з двома оповідачами: жіночим «Я» та чоловічим «Я». Авторка виводить чоловічий дискурс на перший план, тоді як жіночий нарратив відходить на другий план. «Я» мушу *«покорятися»* чоловікам та жити без гідності. Ці рядки є справжнім відображення болісного шлюбу Юй Сюхуа, а також відображенням переваги чоловіків та неповноцінності жінок через їхню стать. Але жіночий нарратив згодом розчиняє чоловічий суб'єкт рядками *«дозвольте мені розійтися, дайте мені свободу»*, виражаючи опір сільських жінок чоловічій владі та їхнє прагнення до свободи та гідності (Wenqi, 2024: 224).

Образ жінки у цьому вірші доволі промовистий, він поєднує в собі і тілесну вразливість, і водночас внутрішній спротив. В першому рядку ми бачимо образ хурми, який можна уособити з її долею, вона не вибирала її, але змушена змиритися з тим, що їй *«дісталася ця хурма»*. Образ болота є символічним відтворенням неможливості руху та втечі від буденності, а образи розбитої віконної шибки та північного вітру символізують холод, але мова тут йде не про погодні умови, а про холод у стосунках. До того ж північ в китайській образній системі символізує печаль, щось неживе, як і сімейне життя героїні. У фіналі вірша є рядок *«що мені не під силу в цьому житті, я напишу у своїй епітафії»*. Епітафія тут – це метафора свободи, яку поетеса не отримала за життя у шлюбі, право на вихід з цього шлюбу та право на самовизначення.

Юй Сюхуа використовує багатошаровий нарратив не тільки у вищенаведеному вірші, але і у багатьох своїх творах, підкреслюючи чоловічу ідеологію про сприйняття жінок, але все ж жіночий нарратив займає основне місце у її віршах. Поетеса часом відходить від чоловічої суб'єктивності та пише про скромні та чутливі серця сільських жінок або жінок з інвалідністю, а також про їхній унікальний емоційний досвід. Але водночас ми також бачимо, що жінкам потрібно вдаватися до чоловічого дискурсу та чоловічих нарративних моделей, щоб висловитися про свою незалежність та рівність (Wenqi, 2024: 225).

У низці віршів Юй Сюхуа з'являється образ отрути «*毒*» й отруєної людини «*中毒者*», який маркує переживання про кохання та тілесні травми. До прикладу розглянемо вірш «*Без назви*» («*无题*»), який входить до збірки поезії «*Хиткий світ*» («*摇摇晃晃的人间*»):

对吐出的毒, 我毫无羞耻之心.	Я зовсім не відчуваю сорому за отруту, яку виплюнула.
我的骨头在这一次次呕吐里白起来, 白进月光	Мої кістки все біліші, біліші за місячне сяйво
如同每个清晨, 我双手合十, 祈求神光	Наче я кожен ранок молюся, щоб божественне світло досягло мого серця
抵达心脏	Змило весь бруд і дало дереву пишність
把我在尘世里的积垢一一洗去, 让一棵树	І все ж це кохання залишається. Воно не може розчинитися в пилу світла
在这里婆娑	Зрада, бруд, сльози та гріх завжди були в нашій плоті
然而这爱依旧。仿佛不能隐退于光芒的尘埃	Нас змушують ненавидіти, та змушують любити
背叛, 肮脏, 眼泪, 罪恶一直在我们的肉体里	Я виплюнула отруту опівдні, коли сонце світило найяскравіше
让我们不得不恨, 也不得不爱	Я не відчуваю сорому за цей неприхований гріх
我把毒吐在正午, 阳光盛大的时候	Хоча я не знаю, чи будуть у мене нариви на тілі від цього всього болю
这不加掩饰的罪恶, 我毫无羞耻之心	Повільно одужую
虽然我不知道我肉体的溃烂	
会不会在这一次次疼痛里慢慢复原	

У вірші «*Без назви*» використовується слово «отрута» - метафора кохання. Рядок *«я виплюнула отруту опівдні»* може бути актом безсоромності, поєднаним із несвідомою нездатністю уникнути зовнішнього осуду через розлучення з чоловіком. Сонячне світло символізує зовнішній осуд; під його променями викриваються всі гріхи та несправедливості. Полуденне сонце палоче, як давні покарання, що застосовувалися до жінок, які не дотримувалися гендерних стереотипів. Але Юй Сюхуа згодом перестала відчувати сором за осуд суспільства, рядок *«я не відчуваю сорому за цей неприхований гріх»* демонструє її силу та опір цьому світу. У вірші «*Ліризм і сліпота*» («*抒情·盲目*») також зустрічається образ «отрути»:

总是在遇见你时的时候，世界
黯淡，枯萎
仿若我吐出了多年的毒
于是忧伤翻倍，让我顾此
失彼
期待尘世的光照耀，多么
奢侈啊
——我要在傍晚的时候走进
你的菜园
在白菜上捉虫
而这些想象，和你不经意
的一瞥
都被我捡进了诗里
这是一条叉路
但我总有一些忧伤的诗，如
熟透的果实
一晃，就掉落
雨一下，就腐烂
我还是要在傍晚的时候去
看看你
把这绝望再
重复一遍

Світ завжди ніби тьмяніє та
в'яне, коли я зустрічаю тебе
Ніби я виплюнула отруту,
накопичену роками
Тож мій смуток подвоївся,
залишивши мене приголо-
мшеною та незосередженою
Як же марнотратно чекати
осяння від світу
Я хочу прогулятися твоїм
городом у сутінках
Ловити комах у капусті
І ці уявлення, і твій випадко-
вий погляд
Все я збрала у вірші
Це роздоріжжя
Але в мене завжди є мелан-
холійні вірші, ніби перезрілі
фрукти
Які одразу впали
Які гниють, як тільки йде
дощ
Я все ще хочу побачитися з
тобою у сутінках
Знову у відчаї
Знову

Тут Юй Сюхуа пише, що коли зустрічає чоло-
віків, «то світ завжди ніби тьмяніє та в'яне», бо
в серці поетеси пробуджуються неприємні спо-
гади про шлюб. Цей вірш викликає складну суміш
емоцій, які поєднують уяву та щирі меланхолійні
почуття поетеси.

Вірші Юй Сюхуа прості за мовою, щирі за
емоціями та випромінюють унікальний худож-
ний шарм (Yuxi, Yue, 2023: 2). З точки зору осо-
бистого самовираження, поетична творчість Юй
Сюхуа має дві чіткі свідомості: одна – це свідо-
мість виживання, яка зосереджена на тому, щоб
не піддаватися фізичним вадам і завжди зберігати
рішучість рухатися вгору; інша – феміністична
свідомість, яка в основному відображає трагічне
подружнє життя сільських жінок (Liu, 2023: 55).

Поетичні твори Юй Сюхуа сповнені жіночої
свідомості, і вона демонструє сильний дух опору
в поезії задля того, щоб жінки теж могли вільно
писати про свої почуття та бажання. Цей дух
опору проявляється проти чоловічого центризму,
а також проти пригноблення жінок у шлюбі. Тра-
гічну долю таких жінок описує вірш поетеси під
назвою «Чжан Чуньлань» («张春兰»):

当年，她一袭红衣，顶
着明月进横店村
杨柏林窗口的灯光被
她抓住
贫瘠的日子照着更贫瘠
的女人：没有祖籍
嫁人，逃婚

她很美！眼睛闪闪发光
杨柏林给了她一个家，
她给了他一个儿子
他们一起下地干活，一
起去村里打麻将
当然，同枕共眠

杨柏林不知道她半夜
起来
对着村边的河水发呆
也不知道她眼睛里的东
西叫做：忧郁
忧郁多高贵啊，农村人
不适宜

他偶尔动手打她
她一言不发，她的眼睛
闪闪发光
杨柏林绝望地 浇不灭
这光

后来，她放火烧了他
的房子
投案自首
杨柏林保她，她不出来

村里人问他的儿子：你
妈妈哪儿去了
儿子说：她不回来了

В той час вона увійшла в село
Хеньдянь у червоній сукні під
яскравим світлом місяця
У вікні Ян Боліна горіло світло
Безплідні дні осянують ще більш
безплідну жінку: не має свого
місця, біжить від шлюбу

Вона гарна! Її очі сяють
Ян Болін дав їй дім, вона дала
йому сина
Вони разом працювали в полі,
разом в селі грали в маджонг
Звичайно, були разом

Ян Болін не знав, що вона встала
опівночі
Та дивилась на річку біля села
Він також не знав, що було в її
очах: меланхолія
Меланхолія така благородна, не
пасує селянам

Він час від часу її бив
Вона мовчала, її очі блищали
Ян Болін відчайдушно намагався
загасити її світло

Пізніше вона підпалила його
будинок
Здалася владі

Ян Болін захищав її, але вона не
вийшла

Селяни запитали його сина: де
твоя мати

Син сказав: вона не повернеться

В цьому творі поєднується повсякдення, жіно-
чий досвід, травматичність шлюбу, а також стій-
кість і мовчазна гідність. У вірші відчувається
приглушеність емоцій – героїня багато чого від-
чуває, але не висловлює це напямую, що демонстру-
ється в рядку «вона мовчала, її очі блищали». Цією
недомовленістю Юй Сюхуа підкреслює і обмеже-
ність жіночого голосу в китайському суспільстві.

Чжан Чунлань – це і портрет і символ. Конкретне ім'я уособлює жінок, які живуть в умовах соціальної обмеженості, але мають хоч і мовчазний, але сильний внутрішній світ.

У віршах Юй Сюхуа часто оповідь ведеться від другої особи. Однак при уважному прочитанні можна виявити, що кожна «вона» у поезії – це сама Юй Сюхуа. Вона проектує власну самосвідомість та досвід у свою поезію; таким чином, її феміністична творчість розкриває її внутрішню подорож як жінки (文, 2023: 12).

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, можемо констатувати, що Юй Сюхуа у поезіях описує свій досвід та власну жіночу ідентичність. Поетеса щиро висловлює те, чого хоче, таким чином демонструючи, що вона не проста, сором'язлива та стримана традиційна жінка, а сучасна жінка,

яка протистоїть своїм внутрішнім проблемам і проблемам зовнішнього світу. Жіночий голос Юй Сюхуа у віршах постає як автономний, відкритий та спрямований на самовираження, що засвідчує відхід від традиційних цінностей в китайській літературі. З'ясовано, що ключовими складовими у формуванні жіночої ідентичності у поезії Юй Сюхуа є образи тілесності, шлюбу, кохання, самотності та повсякдення. Ці образи символізують сприйняття ліричної героїні та її прагнення відійти від традиційних установ і культурних обмежень. Доведено, що поетичні стратегії, які у віршах використовує авторка – зокрема, простота у висловлюваннях, емоційна щирість, відмова від ідеалізації, опис повсякденного життя – слугують ефективними художніми засобами для демонстрації жіночої суб'єктності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Liu Yushu. Yu Xiuhua's Personalized Writing Poetry. Lecture Notes on Language and Literature. Clausius Scientific Press, Canada. 2023. P. 55-59.
2. Liu Yushu. Yu Xiuhua's self-image creation in poetry. International Journal of Education Humanities and Social Science. Nanjing University Of Information And Science Technology. 2023. Vol. 6. P. 26-29.
3. Wenqi Zhao. The Feminist Narrative in Yu Xiuhua's Poetry. Universe scientific publishing Advances in Higher Education. Shandong Harbin Institute of Technology, Weihai 264209, China. 2024. P. 224-228.
4. Yuxi Chen, Yue Guo. Life Experience under Multiple Labels – Analysis of Yu Xiuhua's Poems. SHS Web of Conferences. 2023. P. 2-5.
5. Yu Xiuhua. Moonlight Rests on My Left Hand. Guilin: Guangxi Normal University Press. 2015. 160 p.
6. 刘杼惠. 错轨的月光—余秀华的性别与身体书写. 荣誉学位论文. 拉曼大学中文系. 2023. 27页.

REFERENCES

1. Liu Yushu (2023) Yu Xiuhua's Personalized Writing Poetry. Lecture Notes on Language and Literature. Clausius Scientific Press, Canada. 55-59.
2. Liu Yushu (2023) Yu Xiuhua's self-image creation in poetry. International Journal of Education Humanities and Social Science. Nanjing University Of Information And Science Technology, 6. 26-29.
3. Wenqi Zhao (2024) The Feminist Narrative in Yu Xiuhua's Poetry. Universe scientific publishing Advances in Higher Education. Shandong Harbin Institute of Technology, Weihai 264209, China. 224-228.
4. Yuxi Chen, Yue Guo (2023) Life Experience under Multiple Labels – Analysis of Yu Xiuhua's Poems. SHS Web of Conferences. 2-5.
5. Yu Xiuhua (2015). Moonlight Rests on My Left Hand. Guilin: Guangxi Normal University Press. 160.
6. 刘杼惠 (2023) 错轨的月光—余秀华的性别与身体书写. [Moonlight on the Wrong Tracks: Yu Xiuhua's Gender and Body Writing] 荣誉学位论文. 拉曼大学中文系. 27. [in Chinese].

Дата першого надходження статті до видання: 05.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

